

Als je dat gelooft zal het zeker zo lopen – Tijd en modaliteit in voorwaardelijke als-constructies

Alex Reuneker (Universiteit Leiden) & Ronny Boogaart (Universiteit Leiden)

In voorwaardelijke *als*-constructies functioneert de voorwaardelijke bijzin als een bepaling bij de hoofdzin – de waarheid daarvan is op enige manier afhankelijk van waarheid van de bijzin (Reuneker, 2022). Voorwaardelijke constructies kunnen daarnaast expliciet worden gemarkeerd voor verschillende soorten modaliteit door middel van hulpwerkwoorden en bijwoorden, zoals in (1), maar ook door middel van werkwoordstijden (zie o.a. Schouten, 2000), zoals in (2).

- (1) Als je je net een pandabeer voelt, moet je de oogschaduw misschien wat minder rond maken.
- (2) Als je die van mij morgen naar de vergadering mee wil nemen zou dat fantastisch zijn!

Over de rol van werkwoordstijden en in het bijzonder de betekenisbijdrage van *zullen* in het markeren van tijd dan wel modaliteit bestaat aanzienlijke discussie (zie o.a. Boogaart & Trnavac, 2011; Boogaart, 2013; Verkuyl & Broekhuis, 2013). In deze bijdrage tracht ik niet deze discussie te beslechten, maar maak ik op basis van corpusonderzoek inzichtelijk hoe werkwoordstijd en modale markering interacteren in voorwaardelijke *als*-constructies. De hoofdvraag is in hoeverre deze twee eigenschappen samenhangende groepen van vorm en betekenis kunnen vormen, zoals voorwaardelijke constructies die een bepaalde mate van (on)zekerheid, waarschijnlijkheid of tegenfeitelijkheid uitdrukken.

Referenties

- Boogaart, R. & R. Trnavac (2011). 'Imperfective Aspect and Epistemic Modality'. In: *Cognitive Approaches to Tense, Aspect, and Epistemic Modality*. Ed. by A. Patard and F. Brisard. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, pp. 217–248.
- Boogaart, R. (2013). 'De Modaliteit van temporaliteit'. In: *Nederlandse Taalkunde 18.3*, pp. 324–338.
- Reuneker, A. (2022). *Connecting Conditionals: A Corpus-Based Approach to Conditional Constructions in Dutch*. Dissertatie. Amsterdam: LOT.
- Schouten, E. M. (2000). *The Role of the Native Language in the non-Native Acquisition of Hypothetical Conditional Structures*. Dissertatie. The Hague: LOT/Holland Academic Graphics.
- Verkuyl, H. J. & H. Broekhuis (2013). 'Temporaliteit en Modaliteit'. In: *Nederlandse Taalkunde 18.3*, pp. 306–323.